

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور خارجه

شماره : ۹۹۵۰/۲۸۶/۲۱۰۸۰۶
تاریخ : ۱۳۹۷/۷/۳
پیوست : دارد

نماینده وزارت امور خارجه در شمال و شرق کشور - مشهد

بسمه تعالی

آنی

جناب آقای شافعی

ریاست محترم اتاق بازرگانی ، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
موضوع: ارسال آخرین گزارش توجیهی روابط جمهوری اسلامی ایران و قرقیزستان

با سلام؛

احتراماً پیرو نامه شماره ۹۹۵۰/۲۸۶/۲۱۰۷۸۷ مورخ ۱۳۹۷ / ۷ / ۳ و با توجه به ملاقات روز چهارشنبه ۷ / ۴ / ۱۳۹۷ جنابعالی با سفیر قرقیزستان در تهران ، به پیوست تصویر آخرین گزارش توجیهی وضعیت روابط دو کشور جهت استحضار و هرگونه بهره برداری ایفاد می گردد.

غلامعباس ارباب خالص
مشاور وزیر و رئیس نمایندگی

قرقیزستان در یک نگاه (اطلاعات پایه)

نام کشور: جمهوری قرقیزستان

پایتخت: بیشکک

مساحت: ۱۹۹/۹۵۱ کیلومتر مربع

همسایگان: چین، قزاقستان، ازبکستان و تاجیکستان

مرز آبی: ندارد

جمعیت کل: ۵/۷۸۰ میلیون نفر (۲۰۱۷)

درصد باسوادی: بیش از ۹۰ درصد

ترکیب قومی: قرقیزی: ۷۳٪، ازبک ۱۴/۶٪، روس ۵/۶٪ و سایر ۶/۴٪

ادیان اصلی: ۷۵ درصد مسلمان (عموماً حنفی)، ۲۰ درصد مسیحی (ارتدکس) و سایر ۵٪

امید به زندگی: ۶۹ سال

زبان رسمی: قرقیزی و روسی

روز ملی (استقلال): ۳۱ آگوست ۱۹۹۱ میلادی

رئیس جمهور: آقای سورنبای جئین بکوف (از نوامبر ۲۰۱۷)

نخست وزیر: محمدعلی ابوالقازی اف

وزیر امور خارجه: ارلان عبدالدایف

رئیس ایرانی کمیسیون مشترک اقتصادی: جناب آقای آخوندی، وزیر محترم راه و شهرسازی

رئیس قرقیزی کمیسیون مشترک اقتصادی: جناب آقای جمشید بیک خلیل اف، وزیر حمل و نقل و جاده

ای

رشد اقتصادی: ۳/۵٪ (۲۰۱۷)

تولید ناخالص داخلی (GDP): ۷/۰۶۱ میلیارد دلار (۲۰۱۷)

صادرات: ۱/۷۶۰ میلیارد دلار (سوئیس، قزاقستان، روسیه، ازبکستان و ترکیه) (۲۰۱۷)

واردات: ۴/۳۲۶ میلیارد دلار (چین، روسیه، قزاقستان، ترکیه و آمریکا) (۲۰۱۷)

مهمترین اقلام صادراتی: پنبه، پشم، گوشت، طلا، اورانیوم، برق و کفش

مهمترین اقلام وارداتی: نفت و گاز، ماشین آلات، لوازم خانگی و مواد غذایی

بودجه:

درآمدها: ۲/۵ میلیارد دلار (۲۰۱۷)

هزینه ها: ۲/۳۰۵ میلیارد دلار (۲۰۱۷)

ذخایر ارزی و طلا: به ارزش ۲/۴۱۱ میلیارد دلار (۲۰۱۷)

بدهی خارجی : بر اساس اعلام وزارت اقتصاد قرقیزستان میزان بدهی قرقیزستان در پایان سال ۲۰۱۷ بالغ بر ۴ میلیارد و ۵۳۰ میلیون دلار آمریکا (۳۱۱ میلیارد و ۸۴۶ میلیون سوم) برآورد شده که بیش از ۴ میلیارد آن بدهی قرقیزستان به چین می باشد. بدهی داخلی دولت ۴۴۹ میلیون دلار است.

نرخ بیکاری: ۷/۴٪ (۲۰۱۷)

نرخ جمعیت زیر خط فقر: ۳۲٪ (۲۰۱۷)

تورم: ۳ درصد (۲۰۱۶)

واحد پول ملی : سوم، هر دلار برابر با ۸/۶۹ سوم

گزارش توجیهی جمهوری قرقیزستان

(۱) اوضاع داخلی :

انتخابات ریاست جمهوری در مهرماه سال ۱۳۹۶ در قرقیزستان برگزار شد و آقای سورنبای جئین بکوف، به عنوان رئیس جمهور، انتخاب گردید.

فضای سیاسی در قرقیزستان ملتهب بوده و اختلافات بین رئیس جمهور سابق، آقای آتامبایف و جئین بکوف، رئیس جمهور فعلی، در جریان است. مقامات نزدیک به رئیس جمهور سابق از سمت های خود برکنار شده اند.

در پی این اختلافات، آقای صفر عیسی کوف، نخست وزیر سابق قرقیزستان و از یاران نزدیک رئیس جمهور سابق، در ۳۰ فروردین ماه ۱۳۹۷ توسط نمایندگان پارلمان این کشور از کار برکنار شد و آقای محمدعلی ابوالقازی اف، با تأیید پارلمان و رئیس جمهور به عنوان نخست وزیر انتخاب و مامور تشکیل کابینه شد. نامبرده رئیس دفتر رئیس جمهور فعلی و از دوستان نزدیک وی می باشد. این جابجایی حاکی از این است که رئیس جمهور به دنبال قدرت انحصاری در کشور بوده و در تلاش است کلیه افراد و مقاماتی که منصوب رئیس جمهور سابق هستند را برکنار نماید.

مقامات نزدیک به رئیس جمهور سابق به بهانه های مختلف تحت فشار و پیگیری قرار گرفته و از سمت های خود برکنار شده اند. بطوریکه چهره های سرشناس طرفدار رئیس جمهور سابق منجمله آقایان صفر عیسی کوف، نخست وزیر سابق، کولماتف، رئیس بانک ملی (مرکزی) و شهردار جلال آباد و برخی نمایندگان پارلمان از حزب سوسیال دمکرات (حزب حاکم) به اتهام فساد مالی دستگیر شده و در بازداشت به سر می برند.

(۲) روابط سیاسی دو جانبه :

روابط ایران و قرقیزستان در سال ۱۳۷۱ آغاز و در زمان حکومت آقای عسگر آقایف، اولین رئیس جمهور این کشور پس از استقلال، دوستانه و در حال توسعه بود. پس از به قدرت رسیدن قربان بیک باقی اف، در جریان انقلاب لاله ای در سال ۲۰۰۵، روابط دو کشور از نظر سیاسی تا حدودی تنزل پیدا کرد. متعاقب سقوط دولت باقی اف، ایران از دولت موقت به ریاست خانم آتونبايوا، با ارسال کمک های انسان دوستانه حمایت نمود. با این

حال در دوره انتقال قدرت، برخی محدودیت‌ها بر روابط و اتباع ایرانی به ویژه تجار اعمال شد. با آغاز ریاست جمهوری آقای آتامبایف در سال ۲۰۱۱، بخش عمده محدودیت اعمال شده، مرتفع و روابط دو کشور بویژه در بخش سیاسی توسعه خوبی یافت.

جناب آقای روحانی، ریاست محترم جمهوری، اولین سفر خارجی خود را به منظور شرکت در سیزدهمین نشست شورای سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای در شهریور ۱۳۹۲ به قرقیزستان انجام دادند. متعاقب آن، در شهریورماه ۱۳۹۴ آقای آتامبایف، رئیس جمهور وقت، به ایران سفر نمودند. در این سفر ۸ سند همکاری بین دو کشور به امضاء رسید. این سفر نقطه عطفی در توسعه مناسبات دو کشور در بخش های مختلف سیاسی و اقتصادی به حساب می آید.

در پاسخ به این سفر، در دیماه ۱۳۹۵ آقای دکتر روحانی، رئیس جمهور محترم، در چارچوب سفر به چند کشور منطقه آسیای مرکزی به قرقیزستان سفر نمودند. در این سفر هفت سند همکاری بین دو کشور به امضاء رسید.

در مجموع، می توان گفت روابط ایران و قرقیزستان در سالهای گذشته و در دوره ریاست جمهوری جناب آقایان دکتر روحانی و الماس بیک آتامبایف (رئیس جمهور سابق قرقیزستان) روندی متعادل، رو به جلو و بدون مشکلی را طی نموده است.

در مهرماه ۱۳۹۶ انتخابات ریاست جمهوری در قرقیزستان برگزار و آقای سورنبای جئین بکوف به عنوان رئیس جمهور قرقیزستان انتخاب شد. انتظار می رود روند روابط دو کشور در دوره ایشان نیز رو به توسعه و بدون مشکل باشد.

(۳) روابط اقتصادی دو جانبه:

بنا بر اطلاعات دریافتی از نهادهای اقتصادی کشورمان، حدود ۱۰۰ شرکت ایرانی در بخش سرمایه‌گذاری و سایر زمینه‌های اقتصادی قرقیزستان فعال هستند. بنا به اعلام گمرک جمهوری اسلامی ایران، حجم مبادلات تجاری بین دو کشور در ده ماهه سال ۱۳۹۶ بیش از ۳۵ میلیون دلار بوده است.

مبادلات تجاری بین دو کشور طی سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ به شرح ذیل می باشد :

(ارقام به میلیون دلار) گمرک ایران

سال	صادرات	واردات	حجم کل	موازنه تجاری
۱۳۹۱	۴۳,۲۸۰,۰۰۰	۵,۷۶۰,۰۰۰	۴۹,۰۴۰,۰۰۰	+۳۷,۵۲۰,۰۰۰
۱۳۹۲	۴۱,۸۶۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴۵,۸۶۰,۰۰۰	+۳۷,۸۶۰,۰۰۰
۱۳۹۳	۳۷,۵۰۰,۰۰۰	۳,۸۴۵,۰۰۰	۴۱,۳۴۵,۰۰۰	+۳۳,۶۵۵,۰۰۰
۱۳۹۴	۲۱,۸۲۵,۰۰۰	۱,۷۰۰,۰۰۰	۲۳,۵۲۵,۰۰۰	+۲۰,۱۲۵,۰۰۰
۱۳۹۵	۲۶,۰۰۰,۰۰۰	۳,۵۰۰,۰۰۰	۲۹,۵۰۰,۰۰۰	+۲۲,۵۰۰,۰۰۰
۱۳۹۶	۴۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۹,۰۰۰,۰۰۰	۶۶,۰۰۰,۰۰۰	+۲۸,۰۰۰,۰۰۰

بنا به دلایل مختلف از قبیل مشکلات ناشی از تحریم، عدم وجود روابط بانکی، فقدان پرواز مستقیم، اعمال تعرفه بالا برای کالاهای ایرانی، سطح کنونی مناسبات اقتصادی دو کشور رضایت بخش نمی باشد. شایان ذکر است که یازدهمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی دو کشور در ۲۲ و ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵ (بعد از یک وقفه ۴ ساله) در بیشکک برگزار شد. در این اجلاس ۴ سند همکاری به امضاء رسید. تاکنون تاریخی برای برگزاری دوازدهمین اجلاس کمیسیون مشترک دو کشور تعیین نشده است.

(۴) همکاری های کنسولی :

در پی توافق حاصله در مذاکرات رؤسای جمهور دو کشور در بیشکک در دیماه ۱۳۹۵ (سفر جناب آقای روحانی به قرقیزستان) در خصوص ایجاد تسهیلات جهت صدور روادید برای اتباع دو کشور، هفتمین نشست کمیسیون مشترک کنسولی به ریاست مدیر کل کنسولی وزارت امور خارجه دو کشور در ۲۷ و ۲۸ دی ماه ۱۳۹۵ در بیشکک برگزار شد. در این نشست توافقات خوبی در زمینه تسهیل در صدور روادید برای اتباع دو کشور صورت گرفت.

متعاقب این نشست، دولت قرقیزستان با ارسال یادداشتی اعلام کرد که مطابق مصوبه ۱۵۸ (مورخ ۲۵ اسفند ۱۳۹۵ برابر با ۵ مارس ۲۰۱۷) تسهیلاتی به شرح ذیل برای اتباع ایرانی (گردشگران و تجار) به تصویب کابینه وزراء رسیده است :

۱- مصوبه مذکور از ۱۳ فرورین ماه ۱۳۹۶ اجرایی شد.

۲- از تاریخ فوق روادید بازرگانی و گردشگری به روال ساده تر انجام می پذیرد. یعنی روادید گردشگری و تجاری جمهوری قرقیزستان برای اتباع جمهوری اسلامی ایران بدون دعوتنامه و بر اساس مراجعه شخص متقاضی صورت می پذیرد. بعلاوه صدور روادید برای اتباع ایرانی در فرودگاه ها و مرزهای بین المللی این کشور نیز میسر شده است.

۵) مهمترین مشکلات موجود در روابط دو کشور:

✓ **فقدان همکاری های بانکی؛** در سفر رئیس جمهور محترم به قرقیزستان، همکاری های بانکی بین دو کشور مورد تأکید قرار گرفت. در دیدار رؤسای بانک مرکزی دو کشور پیش نویس همکاری های بانکی فیما بین تبادل و نهایی شده است و قرار است در سفر رئیس بانک ملی قرقیزستان به تهران امضا شود.

▪ **فقدان پرواز مستقیم بین دو کشور؛** در سفر دیماه ریاست محترم جمهوری به بیشکک، دوطرف بر برقراری پرواز مستقیم بین پایتخت های دو کشور تاکید نمودند. لیکن شرکت های هواپیمایی ایرانی به دلیل نبود مسافر کافی برقراری پرواز را مقرون به صرفه نمی دانند و خواستار حمایت دولت در این

زمینه می باشند. در تاریخ ۲۰ و ۲۱ خردادماه ۱۳۹۷ معاون سازمان هواپیمایی کشوری قرقیزستان به تهران سفر و با آقای عابدزاده رئیس سازمان هواپیمایی دیدار و گفتگو نمود. در این سفر طرفین تفاهم نامه ای در خصوص توسعه همکاری های هوایی بین دو کشور امضاء نمودند .

✓ **عدم لغو روادید بین دو کشور؛** فقدان رژیم لغو روادید یکی از مهمترین مشکلات پیش روی توسعه روابط تجاری بین دو کشور می باشد. البته اقداماتی از طرف دولت قرقیزستان در تسهیل صدور روادید برای اتباع کشورمان صورت گرفته است. از جمله کاهش زمان دریافت روادید از ۴۵ روز به ۳ الی ۵ روز و دریافت ویزا در فرودگاه های بین المللی این کشور برای اتباع ایرانی از جمله این اقدامات است.

(سفرهای مهم بین دو کشور از سال ۱۳۹۲ تاکنون:

۱. سفر جناب آقای دکتر روحانی به قرقیزستان در شهریور ماه ۱۳۹۲ به منظور شرکت در اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای و دیدار با رئیس جمهور قرقیزستان ؛
۲. سفر وزیر کشاورزی قرقیزستان به تهران در آبان ماه ۱۳۹۳ به همراه تعدادی از نمایندگان پارلمان قرقیزستان؛
۳. سفر وزیر امور خارجه قرقیزستان به تهران در آذرماه ۱۳۹۲ به منظور شرکت در اجلاس منطقه ای؛
۴. سفر رئیس جمهور قرقیزستان به تهران در شهریور ماه ۱۳۹۴ در پی دعوت رئیس جمهور محترم و امضاء ۸ سند همکاری؛
۵. سفر مفتی اعظم و رئیس کمیسیون دولتی ادیان قرقیزستان به تهران به منظور شرکت در کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی از ۵ لغایت ۹ دیماه ۱۳۹۴؛
۶. سفر رئیس اتاق بازرگانی قرقیزستان به منظور شرکت در اولین نشست توسعه اطلاعات و فناوری کشورهای اسلامی از ۵ لغایت ۹ دیماه ۱۳۹۴ ؛

۷. سفر وزیر توسعه اجتماعی قرقیزستان به تهران به منظور شرکت در کنگره توسعه روابط اقتصادی در حوزه سلامت از تاریخ ۱ تا ۳ اسفندماه ۱۳۹۴ ؛
۸. سفر مدیر عامل بانک توسعه صادرات ایران به بیشکک از ۱۸ الی ۲۱ فروردین ۱۳۹۵ و امضاء یادداشت تفاهم همکاری بین شرکت سرمایه گذاری وابسته به بانک توسعه صادرات ایران و رئیس کمیته دولتی نظارت بر نهادهای پولی و مالی قرقیزستان ؛
۹. سفر استاندار ایسیکول قرقیزستان به استان مازندران از ۲۴ تا ۲۸ فروردین ماه ۱۳۹۵ ؛
۱۰. سفر وزیر محترم راه و شهرسازی به بیشکک به منظور شرکت در یازدهمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی دو کشور از تاریخ ۲۱ الی ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵ ؛
۱۱. سفر جناب آقای علوی، وزیر محترم اطلاعات به قرقیزستان در ۱۲ مردادماه ۱۳۹۵؛
۱۲. سفر جناب آقای دکتر روحانی، رئیس جمهور محترم به قرقیزستان در دی ماه ۱۳۹۵ در پاسخ به سفر سال گذشته رئیس جمهور قرقیزستان به تهران؛
۱۳. سفر وزیر کشاورزی، صنایع غذایی و احیای اراضی قرقیزستان به تهران ۱ تا ۴ اسفندماه ۱۳۹۵ ؛
۱۴. سفر رئیس پارلمان قرقیزستان به تهران ۴ تا ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۹۶ ؛
۱۵. سفر وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشورمان به قرقیزستان از ۲۶ تا ۲۸ تیرماه ۱۳۹۶ ؛
۱۶. سفر وزیر امور خارجه قرقیزستان به تهران از ۱۳ تا ۱۵ مردادماه ۱۳۹۶ به منظور شرکت در مراسم تحلیف ریاست جمهوری ؛
۱۷. سفر هیات پارلمانی قرقیزستان به تهران برای شرکت در نشست بین المجالس در دی ماه ۱۳۹۶ ؛
۱۸. سفر معاون رئیس کمیته امنیت ملی قرقیزستان به تهران در اسفندماه ۱۳۹۶.
۱۹. سفر معاون مدیر سازمان هواپیمایی کشوری قرقیزستان به تهران در خرداد ماه ۱۳۹۷
۲۰. سفر وزیر دادگستری به بیشکک ۱ تا ۳ شهریور ۹۷

۷) سفر های در دست اقدام:

۱. سفر وزیر کشور قرقیزستان به تهران (احتمالاً آبانماه ۱۳۹۷)
۲. سفر وزیر حمل و نقل جاده ای قرقیزستان به تهران برای برگزاری دوازدهمین اجلاس کمیسیون مشترک (موضوع در دست پیگیری است تا بحال تاریخ تعیین نشده است)
۳. سفر هیاتی از دانشگاه علوم پزشکی سمنان به بیشکک (تاریخ نهایی نشده است)